

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.—Roč. 37.

Omaha, Neb., ve středu 3. června 1908.

Číslo 45.

Zprávy za hranicemi

RAKOUSKO-UHERSKO

Stále rostoucí napětí mezi Čechy a Němci také v Karlových Varech vedlo ku vážné srážce mezi spornými stranami. Čechové tamější domáhali se uznání češtiny u tamních úřadů, což ale mezi Němci vyvolalo skutečnou zúřivost. Ihned svolána byla protestní schůze, k níž seběhli se němečtí "bojovníci" ze všech stran. Když pak palčivými řečmi všemněmeckých agitátorů byl německý lid rozčtváčen na nejvyšší míru, vrhlo se sňatanisované množství na české obyvatelstvo. Toto ale vzešlo se ku ráznému odporu, načež rozvinul se boj ve velkých rozměrech. Při tom použito bylo velkých zbraní. Konečně zakročila policie, jež použila zbraní, poněvadž vyzvání ku rozechodu nemělo žádného účinku. Když konečně učiněn byl fezi konec, vyšlo na jevo, že na obou stranách bylo mnoho osob poraněno. Dle posledních zpráv z Karlových Varů panuje mezi obyvatelstvem tamním stále velké rozdělení a úřady konají opatření, aby připraveny byly pro všechny možné případy.

Onou rakouskou princeznou, jejíž útěk z domova vyvolal takový sensationální rozruch a uvedl v činnost policii všech hlavních měst evropských, jest, jak vyšlo na jevo, princezna Amalie Louisa Fuerstenbergová, sestra prince Emila Egona Fuerstenberga, hlavy koelnigovské větve rodiny fuerstenbergské. Dle zprávy uveřejněné princezna s vídeňským agentem jedné automobilové společnosti Gustavem Kociánem. Policie a největší horlivostí pátrá nyní, kam se zmlýval párek odebral. Princezna žítá 24 roky. Rodina její vlastní velké statky v Čechách a ve Vídni nádherný palác. Kocián byl dříve poručíkem u rakouské jízdy. Známost jeho s princeznou datuje se z jara loňského roku, kdy poprvé viděli se v Karlových Varech a na první pohled se do sebe zamilovali. Princezna sama vlastní veliké jmění a poněvadž je plnoletou, nemůže jí nikdo brániti ve sňatku s jejím milencem.

RUSKO

Vůdce konstitučních demokratů v dumě a vrchní redaktor časopisu "Reč", profesor Miljukov, byl dne 22. května večer přepaden dvěma redaktory liberálního časopisu "Rus", jež obvinili, že dopustili se vydírání vůči různým bankám a že různých sbírek použili ku nedovoleným účelům. Oni dva redaktori zjednali si přístup do redakční místnosti čas. "Reč" a během rozmluvy vrhli se na Miljukova a stloukli jej tak, že v krvi zůstal ležeti na podlaze.

Profesor Pavel Miljukov, vůdce konstitučních demokratů v dumě a redaktor časopisu "Reč", dostává ze všech tříd ruské společnosti, od členů dumy, od universitních úřadů, redaktorů i od veřejných organizací dopisy, v nichž vyslovováno je největší rozhořčení nad zhabělým útokem, jaký provedli na něho redaktori liberálního časopisu "Rus", jež "Reč" obvinil z vydírání bank a ze zneužití různých sbírek k nezákonným účelům. Útočníci, M. Popov a Klímkov, domoucí byli, aby vzdali se žurnalistiky. Ministr financí Kozlovskov potvrdil zprávu, že má v rukou inkriminující dokumenty, na jejichž základě proti Popovi a Klímkovovi zavedeno bude trestní stíhání pro vydírání bank.

U Tiflisu ve vesnici Digoni došlo dne 22. května ku vážné srážce mezi kozáky a sedláky. Sedláci shromáždili se ku kostelní slavnosti a kozáci pokusili se o zatčení dvou z nich, poněvadž byli podezřelí z terorismu. Leč sedláci postavili se jim na odpor a v nastalé řezi usmrcen byl jeden kozák, kdežto na straně sedláků bylo devět lidí usmrceno nebo poraněno.

NĚMECKO.

Na den 9. června ustanovená schůze krále Edwarda anglického s carem Mikulášem ruským v Revalu jest považována za nejdůležitější politickou událost, jest všeobecně přetřásána v kruzích politických i v tisku. Schůze ta je všeobecně považována za důkaz úplné shody mezi Ruskem a Anglií, v které zase spatřován je nesmírný význam pro celou evropskou politiku. Ve spojení s nynější návštěvou francouzského presidenta Fallièresa v Londýně, po níž brzo následovati bude jeho návštěva v Rusku, nabývá příští schůze mezi králem anglickým a ruským carem dvojnásobného významu. Z komentářů, jež o záležitosti té přinesly různé časopisy německé, jsou to zvláště dva, jež nejlépe charakterizují nynější smýšlení v Německu. Tak "Taegliche Rundschau" píše: "Schůze v Revalu a pozdější setkání Fallièresova s ruským carem jsou významné pro celou evropskou situaci a poukazují na to, komu nejdříve připadnouti má ovesc úplné dohody. Avšak vzor všem spolkům proti Německu a vzor zaokrouhlované politice krále Edwarda zachován bude mír, i když se odvíjíme nějakého vážného slova s Francií, poněvadž v Evropě dosud existuje respekt před německým vojskem a poněvadž v pádu potřeby dostali bychom i Anglii obávaného spojence. Přes to ale situace je nanejvýš vážnou a vyžaduje sbírání všech sil." — A "Hamburger Nachrichten" po konstatování, že rostoucí přátelství mezi Anglií a Ruskem bude mít veliký vliv na politiku celé Evropy, praví: "Francie od shody s Anglií na jedné a s Ruskem na druhé straně očekává uskutečnění své touhy po odvetě. My musíme se posílit tak, abychom v nejhorsším případě pustili se mohli do války na dvou frontách."

Zvrácení rozsudku proti Hardenovi říšským soudem v Lipsku a nařízení nového procesu je teď hlavním předmětem rozhovoru a úvah novinářů. Nový proces očekává se s tím větším zájmem, poněvadž Harden v posledních číslech své "Zukunft" dal na srozuměnou, že při něm podá nové a úplnější důkazy proti hraběti Moltkeovi. Zajímavé jest, jak říšský soud odůvodnil svoje rozhodnutí. Problásl totiž, že rozsudek berlinského soudu jest nepřipustný, poněvadž zahrnuje odsouzení pro tiskovou i pro prostou urážku na etí, takže ve skutečnosti jedná se o dvojnásobné odsouzení, které stížílo výměru trestu. Ohledně práva časopisů ku přetřásání politických otázek praví se v o. n. odůvodnění, že žurnalistika májí sice to právo, avšak toto nepřesahuje práva jiných občanů. Ač rozhodnutí soudu říšského n. n. moze přijato bylo s povděkem, přece jen jsou mnozí, jimž přiče se to, že veskeré to bahno, jimž stala se celá aféra knizeze Filipa Eulenbarga a jeho intimních přátel tak neslavně pověstnou, bude nyní zase znovu rozvířeno. Ve Stuttgartě právě skončikována byla brožura, jež podrobně zaměstnává se skandálem Eulenbargovým.

V oboru mezinárodní politiky udržuje se v poslední době marocká otázka stále v popředí veřejného zájmu. Jest zřejmo, že německé vládní kruhy s ohledem na poslední události v Maroku počínají vystupovati se stále větším důrazem proti francouzské akci v severoafričském šerifátu. — "Kölnische Zeitung", kterýto časopis stal se v poslední době mluvčím vlády v otázce marocké, konstatoje v jednom z posledních čísel, že francouzští vojáci přepadli jednoho německého chráněnce a na místě jej usmrtili jen proto, poněvadž si stěžoval na francouzské přehmaty. Vláda německá v poslední době dala Francii několik napomenutí, aby více šetřeno bylo práv příslušníků jiných národností a aby akce francouzského vojska držela se přesněji v mezích konvence algecirské.

Zprávy americké.

Další části mrtvol nalezeny.

Z Laporte, Ind., se oznamuje: Koroner Mack v nejbližších dnech skončí již různé inkvesty p příčinách smrti oněch osob jichž mrtvoly byly nalezeny na farmě Belly Guinnessové, kde byly v zahrádě zahrabány. Výrok byl až dosud totožný, totiž: "zámýslná vražda spáchaná od neznámých osob." — Mrtvoly dosud neztotožněné mají býti ponechány v márnici ještě 14 dnů a pak-li do té doby ztotožněny nebudou, tak budou pak pohřbeny na chudinském hřbitově. Dne 28. května byly nedaleko rybníku, který přiléhá k "soukromému hřbitovu" na farmě, nalezeny lidská ruka a klíční kost a následkem toho bude se pátrati ještě po dalších mrtvolách. Úřady mají za to, že Guinnessová měla pomocníky a v tom směru vede se další vyšetřování.

Demokrat nástupcem Taftovým.

Z Washingtonu se oznamuje: Jakožto nástupce tajemníka války Tafta jmenuje se general Luke E. Wright z Memphis, Tenn. Dle tvrzení jednoho z přátel nastoupí Wright již 1. července svoje nové místo, kdežto Taft věnuje se celé své politické kampani. General Wright je demokratem skrz na skrz. Byl po několik roků generálním guvernerem na Filipínách a pak byl americkým vyslancem v Japonsku. Ve Washingtonu je jmenování Wrightovo pro úřad tajemníka války považováno za jeden z nejlepších politických tahů presidenta Roosevelta. Ve volbě Wrighta spatřována je jednak mezná opera demokracie a současně jedná se tu o dobře založený plán o poražení "solidního jihu" při příští presidentské volbě. General Wright nacházel se před několika dny ve Washingtonu, zdráhal se ale prozraditi účel své návštěvy. Přiznal se, že vykonal již několik návštěv u presidenta Roosevelta.

Dopis psaný krví.

Páter Petr O'Callaghan, provinciální řád Luaultů v Chicagu a advokát Frank Hincley obdrželi dopis psaný krví a obávaný černou stuhou, v kterém se jim vyhrožuje smrtí. Neznámý pisatel zároveň oznámil, že kostel obce Panny Marie, jehož duchovním správcem jest O'Callaghan bude dynamitem vyhozen do povětří. Dopis, který na místě podpisu byl označen umrlčí lebkou, byl nalezen na schránce na almužny pro chudé. Výhrůžky smrti proti knězi a advokátovi uvádí se ve spojení s jejich úsilím aby krajanu Hermannovi Bilkovi, který má býti dne 12. června popraven byla udělena milost. Bilek byl obávan, že člen jeho rodiny Vrzalové otrávil, a při procesu byl od porotců uznán vinným vraždy prvního stupně. Páter O'Callaghan předložil výhrůžný dopis guv. Denceovi o důkaz, že Bilek má tajně nepřátele. — Jak bylo lučebně zkonkoum zjištěno, jest dopis psán skutečně lidskou krví a ne červeným inkoustem. Žádost o milost pro Bilku byla již předložena příslušnému státnímu úřadu.

Statistika neštěstí v dolech.

Senátor Diek z Ohio referoval dne 26. května před výborem pro hornictví o své předložce, dle které má býti zřízena úřadovna pro dole a hornictví. Jedná se o předlohu, která byla v domě zastupčích již přijata a jejíž účelem jest obmeziti počet neštěstí v dolech na stupeň co nejmenší. Senátor Diek uvedl, že jest to věstnou povinností senátu, aby předlohu přijal ještě v nynějším zasedání, poněvadž odpovídá nutné potřebě. "Minulého roku," pravil senátor, "přišlo v dolech v Spojených Státech 2300 lidí a život, kdežto počet zabíjených při neštěstí v dolech ve všech ostatních zemích světa obnáší pouze třetinu shora uvedeného čísla. K zabránění neohodám v dolech měli bychom

alespoň učiniti to samé, co činí evropské země, a to má za účel tato předloha. Mimo to jedná se též o to, aby se vědeckým způsobem doložení učinila přítrž dosavadnímu pustošení našich přírodních pokladů. Ztráta na těchto přirozených pokladech nesmýslným plýtváním a nerozumným olupováním páčí se na \$300,000,000 až \$500,000,000 ročně." — Debata o předložce senátora Dieka byla v senátu zahájena dne 27. května.

Farmářská práce pro přístěhovače.

Oddělení pro informace v přístěhovalecké úřadovně aneb vládní agentura pro obstarávání práce ve Washingtoně, zamýšlí as 6000 přístěhovačů, kteří nyní v městě New Yorku bídně žijou, umístiti na farmách v New Yorku, New Jersey, Vermont atd. K tomu cíli mají býti všechny poštovní úřady v New Yorku zásobeny poštovními listky současně s listky pro odpověď. Na jedné straně listku sděluje se adresátovi, kde jest farmářská aneb jiná práce k zadání a druhá polovina slouží pro odpověď.

Útočiště pro vrahy.

Spolkový senát schválil dne 23. května smlouvu ohledně vydávání zločinců, uzavřené s Portugalskem. V exekutivní schůzi zaváděl však podnět k dlouhé debatě předpis, že od Portugalska vydaní vrazi nesmí býti odsouzeni k smrti. Proti tomuto předpisu protestoval zvláště prudec senátor Teller a označil jej co omezování práva státu při provádění svých zákonů oproti osobám, které se proti nim prohřešily. Vzor tomu byla však smlouva schválena a to bude míti za následek, že osoby, které se ve Spojených Státech dopustí vraždy, na kterýto zločin jest jak známo určen trest smrti, budou hleděti dostati se do Portugalska a tam se zachrániti před potupnou smrtí na opravisti.

Úmrtí rozpočet Č. S. P. S.

Tajemník Národního Hlavního řádu Č. S. P. S. p. J. V. Luňák zveřejnil právě úmrtí rozpočet za měsíc květen. Dle tohoto výkazu zemřelo celkem třináct bratrů a tři manželky; ježto pak Hlavní Úřadovna zapraví dvě úmrtí z přebyteků, platí členstvo pouze na jedenáct úmrtí. Dle měst připadají tři úmrtí na Chicagu, dvě na Filadelfii a po jednom na New York, Bohemia na L. I., Cedar Rapids, Baltimore, Bayonne, Cleveland, Allegheny a Traverse City. Jednota čítá právě 16,753 údů a 6848 manželek.

DROBNÉ ZPRÁVY AMERICKÉ.

* V Belleville, Ill., černoš Geo. Lewis vloupal se do jednoho z tamějších saloonů za účelem krádeže. Okolní farmáři chytili Lewisa krátce po činu a chtěli sami nad ním vykonati ortel. Od oběšených zachránil jej šeriff, který vyrvál jej z rukou farmářů a umístil jej ve vězení.

* Krajan Josef Blažek ze Seaward, Neb., nám píše: Počasí máme pěkné. Vláhly máme dost, takže vše velmi rychle roste. Dne 28. května snesla se bouře nad zdejší krajinou a při tom bylo silně krapobíhá, takže mnozí z krajanů utrpěli škodu na osení a též i na stroje. Ovce, které nezmrzlo, poněkudly opětně kroupy.

— V úterý tohoto týdne potěšila nás bromaďná návštěva krajanů z Bruno, Neb., a Abie, Neb. Byli tu pp. Jos. Roubal, Jos. Donát a John Sloup z Abie, Neb., Jos. Hlaváč, Karel Zeisný, Frank Hoskovec a obilbený náš dopisovatel Václav Blatný z Bruno, Neb. Označení krajanů dleli v městě našem za obchodem a zároveň některé sdělili se velkého sjezdu hostinských, který právě v městě našem se odbyval. Do Omahy přejeli v pondělí a většinou zdrželi se až do středy. Bylo nám opravdovým potěšením s bojeřmi těmito krajanu si pohovořiti.

OMAHA.

— Krajan V. Handlíř z Valparaiso, Neb., přivezl v minulých dnech do zdejší General nemocnice svoji manželku, která byla nucena podstoupiti operaci na žilní kamínky. Pan Handlíř je dávno ným přítelem našeho listu a nepomemni navštívit při této příležitosti naši úřadovnu. Jak s námi sdělil, operace se úplně zdařila a paní Handlířová nalézá se na nejlepší cestě k uzdravení. Přejeme jí ze srdce, aby bylo to v době co možno nejbližší.

— Bývalý Omažan, pan Hoffman z Havelock, dlel v minulých dnech v Omaze za obchodními záležitostmi a při té příležitosti navštívil své přátele, jichž má v Omaze celou řadu. Navštívil též úřadovnu naši a jeho návštěvou byli jsme velice potěšeni.

— Krajan M. Mádliko zařídil si pekařský závod na 13. ul., vedle Sokolovny a již plně peče všeho druhu pekařské zboží. Zboží jeho je jakosti znamenité. Krajané naši zajistě v němji mu svoji přízeň. Jsme přesvědčeni, že se zbožím p. Mádlikovým budou spokojeni.

— Někteřím zdejším sektářským kazatelům nedají úspěchy, jichž docílují jich spolubratři po menších osadách v Nebrasee spáti a začínají vystřkovati své ruce i v Omaze. Již dříve několikrát pokusili se prosaditi různé novoty, jež bývaly na úkor osobní svobody, ale pokud známo, většinou úspěchu dosud nedosáhli. V poslední době vzali si na mušku různé hry jako v míf a podobné a všemi silami hl-dí zabrániti tomu, aby odhývány byly v neděli. Jsou toho domněni, že v neděli každý má jíti do kostela a ne na takové bezbožné vyražení jako je hra v míf. Bezpochyby povedou vojnu i proti divadlům a všem zábavným podnikům vůbec. Jejich vliv je síce značný, ale musel by se rozbiti jako vlnka o skálu, kdyby proti němu se postavila dokonalá organizace občanstva, které přeje osobní svobodě. Dlužno býti bedlivě na stráž!

— V divadle Burwood v pondělí, úterý a dnes ve středu hrála německá divad. společnost Aeckerman a Wangefeld v Davenport, Ia., a představení její těšila se značné návštěvě, zejména zdejších Němců.

— Ve středu minulého týdne otevřen byl známý Krugův park se všemi svými zábavními podniky. Jako každá jiná léta, i roku letošního odhývatí budou se v něm pravidelně koncerty populárních kapel.

— Z výroční zprávy za rok 1907 C. O. Lobecka, městského comptrollera, vysvítá, že rok ten byl pro finance městské velmi úspěšným. Celkový příjem dle zprávy comptrollerovy byl \$1,065,698.00 a celkové vydání správy města, po čítaje v to fond umofovací, bylo \$946,611.56. Jak z podobné zprávy vzechází na jevo, jednotlivé položky vydání byly následující: Všeobecný fond \$175,021.58, požární fond \$161,673.50, policejní fond \$105,844.36, osvětlovací (vyjímaje plynové osvětlení pouliční) \$62,885.39, čistění a metení \$33,509.66, oddělení veřejných prací \$127,137.82, parkovní fond \$26,475.91, knihovní fond \$20,177.28, fond umofovací \$233,886.05, Městská správa měla za minulý fiskální rok příjmu o \$119,087.24 více, nežli vydání.

— V pondělí minulého týdne o 9:30 hod. večer byl přejet nákladní károu U. P. dráhy na stanovišti vlaků, nalézajícím se na 8. a Jones ul., J. B. Preston z Williamsburg, Mo., a zemřel následkem zranění utřesených o tři hodiny později v Omahy General nemocnici. Obě nohy byly mu utřeny a ostatní těla rovněž značně poškozeno. Policejní lékaři poskytl mu okamžitě pomoc a nechal jej dopravit do nemocnice. Vše možná učiněno bylo k jeho záchraně, ale tž krátce po půlnoci zemřel. Zabíty muž byl asi 43 let

stár. Byla u něho též nalezena bankovní knížka banky v Clarkton, Mo., a táž ukazovala, že Preston vložil do banky jistou část peněz v říjnu minulého roku.

— Ve středu minulého týdne v časných hodinách ranních byli obyvatelé severní části města vyplašeni z libého spánku malým tornádem, jež jmenovitě v okolí Millerova parku učinilo škodu v zahrádkách a ovocných sadech. Dešť nebyl silný, ale za to blyskání a burácení hromu bylo děsivé. Množství malých stromků a květin v zahrádkách vzalo za své. Malá budova, nacházející se na 30. ul. a Curtis ave., byla vichrem vyzvednuta a odnesena asi o 30 stop dále. Několik stromků z kořene vyvráceno bylo též na 31. a Curtis ave. V parku škoda nebyla učiněna žádná. Bouře započala o 2. hod. ranní a trvala asi dvě hodiny. Pouliční komisař Flynn sdělil, že žádná větší škoda na ulicích se nestala.

— V úterý minulého týdne o poledne odhývána byla ve Vintonu parku výroční přehlídka mužstva zdejší policejní stanice. Byla to hezká fádka modře oděných strážců bezpečnosti, které policejní náčelník Donahue představil před mayorem Dahlmannem, požárními a policejními komisaři, členy městské rady a hojným počtem občanstva. Mayor Dahlman, náčelník Donahue a policejní komisaři Kennedy, Cowell a Page přednesli krátké proslovy. Všichni naše policisty velmi chválili a ti z toho měli radost náramnou.

— Slavnosti Ak-Sar-Ben, jež každoročně přivábí do města našeho velké množství lidí z blízka i z dále, odhývatí se v blízkou budoucího roku od 23. září do 3. října. Rytířům krále Ak-Sar-Bena zaslány byly v těchto dnech nové odznaky, jež jsou prý velice pěkné.

— Jenom náhodou vyvázla při J. H. Royce, bydlící v 1902 Cass ul. smrti při výbuchu plynu ve čtvrtce minulého týdne. Explose plynu byla značná a rána slyšena byla na míli vzdálenosti. Celá jedná část kuchyně byla explosí poškozena a téměř polovina oken v obydlí byla vytlučena. Paní Royce však vyvázla úplně bez zranění a ihned telefonovala požární stanici o pomoc. Jenom té náhodě, že stála na opěcné straně kuchyně, může děkovati, že vyvázla živě.

— Mary Petersonova, mladé švédské děvče, zaměstnaná u S. Feaira, 514 již. 10. ul., přepadena byla ve středu kolem 10. hod. večerní na Jackson ul., mezi 10. a 11. ul., W. Wilsonem, jehož obydlí nalézá se v č. 1108 Jackson ul. Wilson potkal Petersonovu na vdaném místě a nabídl jí svůj doprovod. Když odmítla, vyrval jí z rukou příruční tobolek a přehl. Děvče celk ustrašeně běželo domů, kdež oznámilo, co se mu po cestě přihodilo. Vše oznáměna byla policii a ta brzo Wilsona zatkla. V tobolec, jež děvčeti vzal, bylo asi 25 centů a něco ženských drobností. Tyto nalezeny byly ve Wilsonových kapsách při zatčení.

— Občan Josef Meyers, který vyznačuje se prazvláštními filosofickými názory na život a na svět, byl v pátek minulého týdne ráno odsouzen na 4 roky do káznice soudcem Searsem. Meyers byl obviněn, že vloupal se oknem do zlatnického závodu Th. McClureho ve Florence a tam za kořist padlo mu množství hodiněk a jiného zlatnického zboží. Meyers před soudcem Searsem pochlubil se svými prazvláštními názory a mnohé z nich podobaly se filosofii ruských bosáků, jež tak krásně dovede líbit známý ruský spisovatel Maxim Gorkij. — "Němu nebyla by věřeno, co řekl bych ku svoji obraně," řekl když ptali se jej, zda měl by aneb neměl by býti odsouzen. "Zákon je silný a já jsem slabý, ale často silný nejedná duhře a slabý je v právu. Byl jsem odsouzen k pětiletému vězení v Council Bluffs. Nevím proč, ale asi proto, že zákon byl silnější než jsem já..." Soudce Sears poučil jej o čtětě k zákonu.